

LETO STRAHOTE 1793

VICTOR HUGO

Bilo je na primer skoro nemo- goče zadržati kmete iz dolnje Maine, kadar je prišel čas žet- venega praznika. Marsikdo se je preblekel v žensko in se podal v Laval gledat igro; na- to se je rano zjutraj vrnil v svoj breg. Bili so pa tudi ta- ki, ki so jih zasacili in so za- menjali svojo podzemsko luk- njo s pravim grobom.

Katerikrat so vzdignili pok- rov z rova in poslušali, ali se vrši kje bitka; sledili so ji z usesom. Ogenj republikanov je bil pravičen, ogenj rojalistov pretrgan — tega so se držali. Če je ogenj v hipu prenehal, je bilo znamenje, da so rojali- sti podlegli; ako se je strelja- nje s kratkimi presledki nada- ljevalo, potem se pa počasi iz- pabljal v daljo, je bilo zna- menje, da so zmagali. Kajti modri niso belih nikdar pre- sledovali, ker so imeli prebi- valstvo proti sebi.

Podzemski bojovníki so bi- li na čudovit način o vsem ob- veščeni. Njihove zveze so bile nagle in skrivnostne. Kljub temu, da so bili vsi mostovi razdrti in vsa vozila uničena, so našli sredstva in pota, da si vse sporočijo. Od gozda do gozda, od vasi do vasi, od pri- stave do pristave, od kolibe do kolibe, od gošče do gošče so tekli seli, ki so se menjavali. Marsikateri kmet, ki je izgle- dal ko nedolžen butec, je v svo- ji iztovleni palici nesel važne depeše. Nek bivši član ustavo- dajne zbornice, Boetidou, je kmetom za njihova potovanja po celi Bretoniji izstavil re- publičanske potne liste najno- vejšega datuma, ki so jih vstaši imeli s prostorom za ime "in blanko" na kupe s seboj. Ni bilo mogoče jih prijeti, kajti med temi možmi ni bilo enega izdajavca niti so se iz previd- nosti kdaj zarekli: tajnosti, ki jih je vedelo štiristotisoč mož, so ostale tajne — piše zgodovinar Puysage.

"Človek bi mislil, da imajo na razpologo telegraf," je spo- ročil konventu general Hoche 7. messidorja leta II. Bili so to pravi klani ko na Škotskem. Vsaka fara je imela svojega kapitana. Mnogi niso imeli drugega orodja ko sulico, toda tudi dobre ? lovske puške so bile obilo na razpologo. Divji lovci in kontrabantari breton- skih gozdov so bili pravi ostro-

strelci. To so bili predrzni in okrutni borci. Razglas o no- vačenju tristotisoč mož je spravi- l pokonci šeststo vasi, v ka- terih so začeli biti plat zvona. Prasketajoč so plameni vstaje kakor na en mah švigili iz vseh kotov Bretonije. Rojal- isti so pod smrtno kaznijo pri- silili vse može, ki so bili sposo- bi nositi orožje, v svoje vrste; rekvirirali so vozove, konje, kruh in furažo. Vsak voditelj je zbral okoli sebe po tisoč, tri- tisoč, devettisoč, Stofflet celo dvajsettisoč mož. Da te mase razgibljejo, so se posluževali časih prav drastičnih sredstev. Tako so v tabernakel neke cer- kve, v kateri je služil nek re- publičanski, na ustavo zaprise- ženi duhovniki, zaprli črno mačko, ki je med sveto mašo skočila vun. "Hudič! Hudič!" so zaklicali prestrašeni kmetje in naenkrat je bil ves okraj po- konci. Vstaši so imeli petnajst cevjev dolgo palico, s katero so preskakovali jarke in tudi napadli modre. Če so kmetje sredi najbolj ostrega ognja v bitki zapazili križ ali kapelo, so padli na kolena in molili Ave Marijo; ko so končali, je vse kar je ostalo pri življenju, sko- čilo zopet pokonci in se divje vrglo na sovražnika. Puške so basali tekoč; to je bila njihova posebna umetnost.

Kmeti vstaši so časih bili viteški; tako na primer so od- dali čast republikanskemu za- stavonoši, ki se je rajši pustil prebosti kakor da bi izročil za- stavo.

V začetku so se vstaši topov- bali, pozneje so se vrgli nanje z gorjaci in jih na ta način res večkrat osvojili. Kmetje, ki so bili sicer pobožni, so kaj radi ropali. Kmete, ki so se bili pridružili modrim, so vsta- ši imenovali "jakobinsko sodro- go" in so jih predvsem pobijali. Njihova krutost navadno ni po- znala meje. V Machecoulu so celih pet tednov vsak dan se- stavljali vrsto tridesetih repu- blikancev, imenovano "rožni ve- nec". To vrsto so postavili pred štiri jame in potem začeli vanjo streljati; obstreljenci so časih še živi cepnili v jamo, ka- tero so vstaši hitro zasuli. Ok- rajnemu predsedniku Joubertu so odžagali obe roki. Charette, ki je liki Marat nosil okoli čela povezano ruto, je zažgal me- sto Pornic s prebivalci vred.

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

Istočasno je divjal grozoviti Carrier. Armada vandejskih kmetov je štela stoštirinpetde- set diviziji in je oblegala me- sta čisto po pravilih. Mesto Bressuire so kmetje blokirali tri dni.

Sploh so imeli Vandejci svoj poseben način bojevanja. Če je bilo treba bežati, so zaklica- li njihovi vodje: "Vrzite proč cokolje, puške obdržite!" Če jim je zmanjkalo municije, so se vrgli na municijske vozove republikanov. Če se je bližal sovražnik, pa so imeli ranjence, so jih skrili v visoko žito ali v praproto; in ko je bila stvar pri kraju, so šli zopet ponje. Uniform niso nosili; obleka jim je visela s telesa v capah. Kme- tje in plemiči, vsi so oblekli, kar jim je pač prišlo pod ro- ko. Vsi pa so imeli bele šerpe in pas. V njihovih vrstah so se bojevale tudi ženske, gospa Lescure, ki je postala pozneje žena La Rochejaqueleina, Te- reza de Molien, ljubica La Ro- uariejeva, lepa mlada madam La Rochefoucauld in Antonije- ta Adams, je bila tako hrabra, da so jo, potem ko so jo ujeli, ustrelili z vsemi častmi. Kon- jenikov je bilo kmetjskih vojs- ki le malo; sploh je bilo tež- ko dobiti konja. Voditelji so se med seboj sovražili. Oboro- ženi so bili Vandejci z drogo- vi, prekljami, vilami, srpi, sta- rimi in novimi puškami, lov- skimi noži, sulicami, z gorja- čami, okovanimi z železi; neka- teri so nosili prišit križ iz dveh mrtvaških kosti. Napadali so z divjim vpitjem, skočili od vseh strani iz gošče, gričev, host, klancev, grap in sotesk, napra- villi polkrog in začeli klati ter pobijati vse, kar jim je bilo na poti — potem so zopet izginili. Če so marširali skozi republi- čansko vas, so podrl "drevo svobode", ga zažgali in plesali okoli njega. Obnašali so se ko nočne živali: molče so premar- širali petnajst milj, ne da bi pohodili ene bilke na poti. Če se je zvečer v vojnem svetu sklenilo, da se imajo drugo ju- tro napasti republikanske stra- že, so nabasali puške, odmr- mrali svojo molitve, slekli lese- ne cokolje in bosi polzeli v dol- gem pohodu skozi hoste, gol- jave in vresje, ne da bi izpre- govorili besedico ali samo vz- dihnili. Kakor mačke v temi.

V BLAG SPOMIN
SESTE OBLETNICE SMRTI
NAŠE NEPOZABNE HER-
KE IN SESTRICE

Silvie Marsel

ki je v cvetu mladosti, stara šele 21 let, zatisnila svoje mile oči 10. februarja 1941

Vedno bolj nam bliža se srečni čas v svidenje, ne bo bolesti in bridkosti, in polna mera bo sladkosti.

Šest let preteklo je v bolesti, oslajanja nam v zavesti: močne vere upanja in ljubezni do Boga.

Ker vemo zdaj, da ti ne spiš in dušno srečna, vsa budiš, in čakaš nas, da pridemo, v ljubezni vsi se snidemo.

Saj rekla si v nevednosti, da smrt ljubezni ne umori; odkod si videla vse to? Pozneje bo tudi nam jasno.

Žalujoči ostali:

JOSEPH in MARY MARSEL, starši;
RAY, brat.

Ottawa, Ill. 8. feb. 1947.

1883

1947

Naznanilo in Zahvala

Z bridko žalostjo v srcu, potrti v dno duše naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem, da nam je nemila smrt ugrabila dobrega in blagega moža ter skrbnega očeta

John Gruden

ki je po kratki boleznj ter previden z svetimi zakramenti za umirajoče zaspal v Gospodu dne 12. januarja 1947.

Dragi pokojnik je bil rojen 9. maja 1883 v vasi Brinovšca, župnija sv. Gregor na Dolenjskem.

Pogreb se je vršil 15. januarja iz Zakrajškovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida in po sveti maši zadušnici, katero je daroval častiti gospod Rev. Victor N. Tome, smo ga položili k zemeljskemu počitku na pokopališču Kalvarija, kjer bo čakal vstajenja od mrtvih.

Prav iskreno se zahvalimo na tem mestu častite- mu gospodu Rev. Victor N. Tomcu, ki je pokojnika prevedel z svetimi zakramenti za umirajoče, opravil sveto mašo zadušnico ter pokojnika spremil vse do njegovega groba in opravil zanj molitve. Za vse to naj mu bo dobri Bog plačnik.

Iskreno se tudi zahvalimo vsem, ki so poklonili lepe vence ter pokojnika okrasili, ko je počival na mrt- vaškem odru. Vence so poklonili sledeči: Društva Carniola Tent št. 1288 The Maccabee, dr. Jugoslav Camp št. 293 W. O. W., The Cleveland Graphite Bronze Co., Pauline in Gester Hertenstein in otroci, Mr. in Mrs. Frank in Frances Stephen, sin Stanley, Ann in Stanley ml., Mr. Thomas Postotnik, Dorothy, Ann in Dan, Mimi in Johnnie Pangonis, družina Carolina in Joseph Golovršić iz Detroit, Mich., Employees of White Motor Co., of Frame Dept. 414, Mr. in Mrs. Louis Špehek, Employees of Ford Dept. of Cleveland Graphite Bronze Co., Employees of Bowman Products Co., družina Furlan E. 61 St., Mr. in Mrs. J. Milavec, Parkgrove, Frank Zakrajšek pogrebni zavod, Mrs. Mary Špehek, Gladys Stephen, Mr. in Mrs. John Sa- vage, Mr. in Mrs. John Sivec, družina Joe Modic, Euclid, O., družina Škerbec E. 61 St., Mrs. Mary Prija- telj in sin, družina Anton Marolt E. 71 St., Mr. in Mrs. J. Ausc, Addison Rd., družina John Tanko, Jo- seph in Caroline Hrovat, Mrs. Jennie Tonejc, Rose, Helen in Mr. in Mrs. Ted Kovach, Mr. in Mrs. Clarence Stein, Mr. in Mrs. Tony Marnski, družina Mr. in Mrs. Anton Krampel, družina Mr. in Mrs. Jack Omer- za, Mr. in Mrs. R. H. Cozad, Mr. in Mrs. Dan Manning, Mr. in Mrs. John Barnard, Mr. in Mrs. Edward Her- tenstein, Mrs. H. Nickerson, Mrs. N. Price, Mrs. R. Brasch, Mrs. K. Gest, Mr. in Mrs. Jos. Tekavec, Joe in Mary Modic, Mr. in Mrs. John Petrovci, Mr. in Mrs. Bill Tomc, Mr. in Mrs. Breskvar, Mr. in Mrs. A. Urbas, Mr. in Mrs. Fertak, Mr. in Mrs. Javnk, Mr. in Mrs. Dule, Mr. in Mrs. A. Sternisa, Mrs. Frances Merhar, Mrs. Sterle, Mr. in Mrs. Stanic, Mihael Silc, Mary Nosan, Mary Perušek, Mr. in Mrs. Usnik, Mr. in Mrs. Dan Borger, Mrs. Koenig, Mrs. Joseph Menart, Louis Menart, Mr. in Mrs. Frank Skodlar, Mr. in Mrs. John Stebil, Mr. in Mrs. Victor Kovach.

Dalje iskrena zahvala vsem, ki so darovali za svete maše, ki se bodo opravile za mir in pokoj duše pokoj- nika: Darovali so: The Cleveland Graphite Bronze Co., Employees of Bowman Product Co., Mr. Thomas Postotnik, Mr. Frank Perušek, Ely, Minn., Mr. Frank Zupančič, Madison, O., družina Paulin, Mr. in Mrs.

Pokojni zapušča v stari domovini mater Marijo in brata Alojzija.

Predragi soprog in oče! Počivaj v miru v svobodni zemlji ameriški in lahka naj Ti bo gruda te Tvoje nove domovine, ki si si jo izbral za boljše žitje. Duša tvoja pa naj se veseli pri Bogu, ki Te je poklical iz te solzne doline v boljše življenje; kajti sveta vera nas uči, da je življenje tu le začasno; smo le popotniki proti večni domovini, kjer ni joka ni solza, kjer vse se večno veseli.

Kristijan na zemlji ni doma,
kraljestva ud je večnega,
le roma gori nad zvezde,
kjer bratje sestre mu žive.

Žalujoči ostali:

FRANCES GRUDEN, soproga;
PAULINE omož. HERTENSTEIN, FRANCES omož STEPHEN, hčere;
STANLEY GRUDEN, sin;
JEAN, SHIRLEY, DONALD, STANLEY, vnuki.

Cleveland, O. 10. februarja 1947.

John Hrics, Mr. in Mrs. Tony Stanonik, Mr. in Mrs. Joe Tekavec, Norwood Rd., John Rogel, Schade Ave., Mrs. Johana Čelesnik, Mr. in Mrs. Thomas Legat, Mr. in Mrs. Louis Oblak, Mr. in Mrs. Victor Svete, Mr. in Mrs. Joe Levstek, Mr. in Mrs. Joseph Centa, Mrs. Pet- rich E. 61 St., Mr. in Mrs. John Simončič, St. Clair Ave., Mr. in Mrs. J. Pirnat, Mrs. J. Belinger, Baylis, Mrs. Frances Zakrajšek, Mrs. Glavič, Mrs. Agnes Do- nat, Mr. in Mrs. Joseph Modic, Euclid, O., Mr. in Mrs. Albert Merhar, Donald Ave., Mr. in Mrs. Joseph Kish, Mr. in Mrs. Joe Perušek, Lorain, O., Mr. Frank Stefančič st., Mr. in Mrs. Joe Liblang družina, Vida in Sam Zamec, družina Udovich, Mr. in Mrs. Louis Brodnik, Mr. in Mrs. Louis Greben, Mr. in Mrs. B. Stanonik, Mr. in Mrs. Frank Knafels, Mr. in Mrs. Frank Matjašič, Mr. in Mrs. Leban, Mrs. Frances Mer- har, Mr. in Mrs. Golob, Richard Schoner, Platt Ave., Mr. in Mrs. Joe Goloversic, Detroit, Mich., Mr. in Mrs. Joe Samida, Mr. in Mrs. Charles F. Kikel, Mr. in Mrs. Leo Stefančič, Mr. in Mrs. Poje, Mr. in Mrs. Louis Sto- par, Mrs. Pauline Stampfel, družina Kavčnik, Mr. in Mrs. Mattha Koss, Mrs. Frances Yerse, Frances Mo- dic, Mrs. Champa, Mr. in Mrs. Stanic, Mr. in Mrs. John Stibil, Mr. in Mrs. Petrich, E. 74 St., Mr. in Mrs. Lav- rich, Mrs. Rose Krall, Mr. in Mrs. Suhadolnik, Mr. in Mrs. Sam Kurilich, Mrs. Victor Kovacic, Mr. in Mrs. Black, Jane in Alyce Royce, Mr. in Mrs. Simoncic, Mrs. F. Breskvar, Mrs. Mary Smole, Mr. John Ada- mič, Mr. in Mrs. Jos. Modic, Norwood Rr., Mrs. Jan ette Lausin.

Zahvala tudi tem, ki so dali na razpolago svoje automobile pri pogrebu. To sledeči: John K. Savage, Gladys Stephan, Louis, Shenk, Tony Krampel, Mr. in Mrs. John Stibil, John Petrič, Edward Hertenstein, Postotnik-Pangonis, Tony Pozelnik, Richard Cozad.

Zahvalo dolgujemo tudi Mrs. Johani Omerza za vso pomoč, ki nam jo je nudila ob tej žalostni uri, po- tem pa tudi Mrs. Menart, ker je toliko zbrala za cvet- lice.

Dalje naj prejmejo iskreno zahvalo vsi, ki so pri- šli pokojnika kropit, ko je počival na mrtvaškem odru ter so molili za mir in pokoj duše pokojnika. Da- lje vsem, ki so ga spremili k zadnjemu počitku na Kalvarijo. Prav tako vsem onim številnim, ki so nam poslali pismena sožalja potom posebnih kart.

Zahvalo naj prejme tudi pogrebni zavod Frank Zakrajšek in Sinovi za tako vzorno vodstvo pri po- grebu, ter vso postrežbo, ki so jo nam nudili ob tej priliki.